

के सर्वशक्तिमान परमेश्वरको अस्तित्व छ ?

एउटा घर त्यसको जगभन्दा बलियो हुँदैन । एउटा घरको सबै हिस्साहरू जुन जगमाथि त्यो घर बसेको हुन्छ, त्यसद्वारा प्रभावित हुँदछन् ।

जसरी एउटा घरको निम्ति एउटा जग हुन्छ, त्यस्तै महत्व जीवनको निम्ति “के सर्वशक्तिमान परमेश्वरको अस्तित्व छ ?” भन्ने प्रश्नको हुन्छ । हाम्रो परमेश्वर प्रतिको विश्वासले अथवा अविश्वासले हाम्रो सोचको जग निर्माण गर्दछ, जसले हाम्रो जीवनबारेका सबै विचारहरूलाई रंगाउँछ, अथवा परिभाषित गर्दछ ।

त्यसैकारण, कसैले सोध्नसक्ने सबैभन्दा गहन प्रश्न भनेको “के परमेश्वरको अस्तित्व छ ?” भन्ने प्रश्न नै हो । यो प्रश्न अति नै महत्वपूर्ण छ । किनभने यसको उत्तरले नै हाम्रो जीवनबारेका सबै अरु प्रश्नहरूको उत्तरहरूलाई प्रभाव पारेको हुन्छ !

उदाहरणको निम्ति, आउनुहोस् हामी मानौं एउटा मान्छेले यसो भन्दै यस प्रश्नको उत्तर दियो, “छैन, परमेश्वरको अस्तित्व छैन ।” त्यसपछि जब त्यस मान्छेले “मैले यस संसारमा कसरी जीवन बिताउने ?” भन्ने प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने हुन्छ, उसले यस्तो निष्कर्ष निकाल्ने छ, “मैले रोजेको कुनै पनि तरिकाले म जिउने छु । जे भए तापनि म श्रृष्टि गरिएको प्राणी होइन । म कुनै उच्च शक्ति प्रति जवाफदेही छैन । मेरो एकमात्र नैतिक जिम्मेवारी भनेको, मैले उचित तरिकाले सँगि मानवजातिको सुख र उत्पादनशीलतालाई सहयोग पुर्याउनु हो । यसभन्दा बढी, म मेरो जीवनमा जे गर्दछु त्यो मेरो कुरा हो । मृत्युपछि मेरो अस्तित्व रहने छैन, त्यसैले म यो जीवन मैले सकेसम्म भरपूररूपमा जिउने छु ।”

अब आउनुहोस् हामी यसो भनौं, एउटा मानिसले “के परमेश्वरको

अस्तित्व छ” भन्ने प्रश्नको उत्तर यसो भन्दै दिँदछन्, “हो उहाँको अस्तित्व छ ।” त्यसबेला उनीसँग “मैले यस संसारमा कसरी जीवन बिताउने ?” भन्ने प्रश्नबारेमा एकदमै फरक उत्तर हुनेछ, यो प्रश्न प्रति प्रतिक्रिया जनाउँदै, उसले यसो भन्न सक्छन्, “म अस्तित्वमा हुनुहुने एक सर्वशक्तिमानबाट सृष्टि गरिएको हुँ । मेरो अस्तित्वबारेमा उहाँले स्पष्ट उद्देश्य राख्नुभएको थियो र मैले त्यो उद्देश्य पत्ता लगाउनै पर्दछ । उहाँको इच्छा पत्ता लगाएर र त्यसअनुसार जीवन बिताएर मात्र म मेरो सृष्टिकर्ताले मेरो जीवनको निमित्त राख्नुभएको शान्ति र उद्देश्यप्राप्त गर्न सक्छु । मलाई थाहा छ कुनै दिन उहाँले मलाई मैले यस संसारमा कसरी जीवन बिताएको छु त्यसको लेखा लिन बोलाउनु हुनेछ ।”

आउनुहोस् “के सर्वशक्तिमान परमेश्वरको अस्तित्व छ ?” भन्ने प्रश्नलाई धेरै होशियारीका साथ विचार गरौं । के परमेश्वरको अस्तित्व छ, भनी विश्वास गर्ने ठोस कारणहरू छन् ? बाइबल परमेश्वरको अस्तित्व छ कि छैन भन्नेबारेमा वादविवाद गर्दै सुरुभएको छैन । यो वास्तवमा परमेश्वरकोबारेमा दावा गर्दै सुरु हुन्छ; “आदिमा परमेश्वरले आकाश र पृथ्वी सृष्टि गर्नुभयो” (उत्पत्ति १:१) । तैपनि, बाइबलै भरी परमेश्वरको अस्तित्व सम्बन्धमा युक्तिसंगत प्रमाणहरू छन् । कुनै प्रत्यक्षरूपमा दिइएका र कुनै अप्रत्यक्षरूपमा दिइएका छन्, कुनै प्रष्टसँग उल्लेख गरिएका र अरुहरू अभिप्रेरित गरिएका छन् । यी मध्ये धेरैलाई दुई तरिकाले विचार गर्दै संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति हामीलाई दिनुहोस् । यदि तपाईंले यी दुई कारणहरूबारेमा गहिरोरूपमा सोचविचार गर्नुभयो भने यिनीहरूले तपाईंलाई दृढरूपमा वास्तवमा परमेश्वरको अस्तित्व छ, भन्ने विश्वास तर्फ डोच्याउँदछन् ।

संसारको प्रमाण

हामीलाई परमेश्वर वास्तवमा हुनुहुन्छ भन्ने विश्वास गर्न बाध्य पार्ने पहिलो प्रमाण भनेको हाम्रो वरिपरी र माथिभएको संसारले दिएको प्रमाण हो । यो पृथ्वी र ब्रम्हाण्डले पनि स्पष्टसँग परमेश्वरको अस्तित्वको घोषणा गर्दछन् ।

हामी एउटा ग्रहमा बसोवास गर्दछौं जसलाई हामी पृथ्वी भन्दछौं । यो एक सौरमण्डलको भाग हो जसले सूर्यको वरिपरी परिक्रमा गर्दछ ।

यो सौरमण्डलको प्रश्नरहित नियमितता र ढाँचा छ । सबै ग्रहहरू तिनीहरूकै कक्षमा बस्दछन् र कहिल्यै एक अर्कासँग ठोकिदैनन् । तिनीहरू ठीक गतिले र ठीक दुरीबाट सूर्यको परिक्रमा गर्दछन् । पृथ्वीको सूर्यसँगको सम्बन्धले दिन, रात र मौसमहरू सृष्टि हुन्छन् । यो सधैं सूर्यबाट ठीक दुरीमा रहन्छ । यदि हामी सूर्यबाट केही टाढो मात्र हुन्थौं भने, हामी कठ्याङ्ग्रिने थियौं; यदि हामी केही नजिकभएको भए, हामी डढ्ने थियौं ।

वैज्ञानिकहरूले हामीभन्दा टाढा अन्तरीक्षमा असंख्या सौरमण्डलहरूको अस्तित्व छ भनी हामीलाई भन्दछन् । हामीलाई ब्रम्हाण्डको आयतन कत्रो छ भन्नेसम्म यकिनरूपमा थाहा छैन । हाम्रो दूरदर्शक यन्त्रले यसको किनारासम्म देख्न सक्दैनौं, हाम्रो दिमागले यसको लम्बाइ चौडाइको कल्पना पनि गर्न सक्दैन । तापनि ब्रम्हाण्डका यस्ता धेरै कुराहरू छन् जसकाबारेमा हामीलाई थाहै छैन, यसबारे हामीलाई एउटा कुरा निश्चितरूपमा थाहा छ—यो नियमितता र अभिप्रायको गुणभएको एक ब्रम्हाण्ड हो । यो नभिलेको र अस्तव्यस्त छैन; यो एकैनासको र व्यवस्थित छ ।

यो ब्रम्हाण्डको अस्तित्वले हामीलाई दुई मध्ये एउटा निष्कर्ष निकाल्न बाध्य पार्दछ, या त यो सृष्टि गरिएको हो अथवा त्यत्तिकै अस्तित्वमा आएको हो । यदि कसैले ब्रम्हाण्ड त्यत्तिकै अस्तित्वमा आएको हो भनी तर्क गर्छन् भने, या त उनले यो शुन्यबाट त्यत्तिकै अथवा पहिले देखि नै अस्तित्वमाभएको पदार्थको कुनै किसिमको लौकिक विस्फोटबाट अस्तित्वमा आएको हो भन्ने निष्कर्ष निकाल्नु पर्ने हुन्छ । यी दुई प्रमुख निष्कर्षहरू मध्ये, यो ब्रम्हाण्ड सृष्टि गरिएको थियो भन्ने निष्कर्ष मात्र उचित हुन्छ । हामीले कसरी इमानदारीका साथ शुन्यबाट ब्रम्हाण्ड अस्तित्वमा आएको हो भनी विश्वास गर्न सक्छौं ? हामी विवेकका साथ कसरी ब्रम्हाण्ड लौकिक विस्फोटको परिणाम हो र पदार्थ मात्र सदाकालदेखि अस्तित्वमा थियो भनी विश्वास गर्न सक्छौं ?

कल्पना गर्नुहोस् एउटा मान्छे उसको हातमा एउटा पुस्तक लिएर स कहाँ आयो । उसले मलाई त्यो पुस्तक दियो र मलाई त्यसलाई हेर्न भन्यो । मैले त्यसलाई हेर्न सुरु गरें । त्यस पुस्तकको अधिल्लो गातामा “कूडेन कम्पिलिट् कन्कर्डेन्स” छापिएको देखें । मैले के पनि देखें भने त्यसमा प्रकाशकको ठाउँमा “जोन्डरभान” छापिएको

थियो । जब मैले पानाहरू पल्टाउन थालें के.जे.भी. अंग्रेजी बाइबलको नामहरू, ठाउँहरू र वाक्यांशहरू वर्णानुक्रममा तिनीहरू बाइबलमा देखा पर्ने विभिन्न संकेतहरूका साथ तलपट्टि सूचीकृत गरिएका थिए । त्यस पुस्तकको खोलमा, २००,००० भन्दा बढी प्रसंगहरू पुस्तकमा सूचीकृत गरिएको कुरा लेखिएको थियो । सम्भवत मैले त्यस मानिसलाई यसो भन्न सक्थें, “मलाई लाग्छ मैले यो प्रकाशक कम्पनीलाई सम्पर्क गर्नुपर्ला र मैले पनि यो पुस्तकको एक प्रति पाउन सक्छु कि हेरौं ।”

त्यसपछि त्यो मानिसले भन्यो, “तपाईंले यस पुस्तकको प्रति किन्न सक्नुहुन्न । न यो पुस्तक जोन्डरभानले प्रकाशित गरेको हो, न त अलेक्जण्डर क्रुडेनले संकलन गरेका हुन् । यो पुस्तक त्यत्तिकै अस्तित्वमा आएको हो । यसलाई हामीले पूर्णरूपमा पाएका हौं । यो शुन्यबाट अस्तित्वमा आएको हो ।” मैले त्यस समय त्यो मानिसलाई भन्नेछु, “के तपाईं मलाई अंग्रेजी बाइबलका यी नामहरू, ठाउँहरू र वाक्यांशहरू कसैले सूचीकृत गरेको होइन भनिराख्नुभएको छ र के तपाईं मलाई यी २००,००० प्रसंगहरू शुन्यबाट अस्तित्वमा आएका हुन् भनिराख्नुभएको छ ? के तपाईं मलाई यो पुस्तक टाइप गरिएको, छापिएको र प्रकाशित गरिएको होइन भनिराख्नुभएको छ ?”

यदि त्यो मानिसले “हो, मैले त्यही नै भनेको हुँ” भनी जवाफ दियो भने, त्यसपछि म भन्नेछु, “मलाई थाहा छ तपाईं गलत हुनुहुन्छ । म तपाईंलाई एक मानवकोरूपमा सम्मान गर्दछु, तर मेरो विचार गर्न सक्ने क्षमताले मलाई यस पुस्तकको उत्पत्तिबारेको तपाईंको निष्कर्ष स्वीकार गर्ने अनुमति दिदैन । म गलत प्रमाणित हुनसक्ने कुनै डर नमानिकन के भन्न सक्छु भने यो पुस्तक त्यत्तिकै आएको होइन ।” म यो मानिसलाई दिएको उत्तरबारेमा ढुक्क हुन सक्छु, किनभने मेरो विचार गर्न सक्ने क्षमताले मलाई यस पुस्तकको उत्पत्तिबारेमा कुनै अरु निष्कर्षमा पुग्ने अनुमति दिदैन ।

कल्पना गर्नुहोस् अर्को मानिस म कहाँ आयो र मलाई एउटा रेडियो दियो । त्यो मानिसले मलाई भन्यो, “म तपाईंले यो रेडियो हेर्नुभएको चाहन्छु । एउटा बिजुलीको तार यसको पिँधमा जोड्न सकिन्छ र बिजुलीको शक्ति प्रयोग गरेर तपाईंले यो रेडियो बजाउन सक्नुहुन्छ र सुन्न सक्नुहुन्छ । यो रेडियोको तल्लो भागको भित्र एक प्रकारको बेट्री छ, जुन रेडियो बिजुलीमा जोडे त्यो बेट्रीमा भविष्यमा प्रयोग गर्न सक्ने शक्ति जम्मा हुन्छ । यसरी जब तपाईं बिजुलीको तार

जोड्ने ठाउँबाट टाढा हुँदा, तपाईंले रेडियो खोल्न सक्नुहुन्छ र यो बिजुलीको प्लगमा नजोडेता पनि चल्दछ। यो घरमा र तपाईं यात्रामा हुँदा पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ।” मैले त्यो मानिसलाई भन्न सक्छु, “यो एक उपयोगी वस्तु हुनसक्छ। म कहिले काँही यात्रा गर्छु र एउटा यस्तो किसिमको रेडियो मेरो लागि धेरै उपयोगी हुन सक्छ। मलाई लाग्छ, हेरौं म यस्तै किसिमको एउटा रेडियो किन्न सक्छु कि।”

मलाई त्यस मानिसले यसो भनेको कल्पना गर्नुहोस् त, “होइन, होइन। यो रेडियो किन्न सकिँदैन। यो बनाइएको होइन। यो अचानक अस्तित्वमा आएको हो। यहाँबाट धेरै टाढा पनि होइन, एउटा कारखाना थियो जसमा धेरै किसिमका वस्तुहरू—प्लाष्टिक, धातु, काठ इत्यादि थिए। केही हप्ताअघि त्यस भवनमा एउटा विस्फोट भयो। ती वस्तुहरू हावामा उडे। हावामा हुँदै ती वस्तुहरूमध्ये केही, कुनै तरिकाले एक आपसमा जोडिन पुगी यस वस्तुकोरूपमा जमिनमा खस्यो। त्यो भताभुङ्गभएको भवनको टुक्राटाक्रीहरूको बिचमा हामीले यो रेडियो पायौं। यो आविष्कार गरिएको र निर्माण गरिएको होइन, यो त त्यो विस्फोटको परिणाम हो।” त्यसबेला म त्यस मानिसलाई भन्नेछु, “के तपाईं मलाई यो रेडियो नक्शांकन गरी, शीप र सावधानीका साथ जोडजाड गरी आविष्कार गरिएको होइन भनी विश्वास गर्नु भनी राख्नुभएको छ ? के तपाईं यो रेडियो अस्तव्यस्तताको परिणाम हो, ज्ञानको होइन भनी ठोक्नुवा गरिराख्नुभएको छ ?” यदि त्यो मानिसले त्यो रेडियो एक विस्फोटबाट आएको हो भनी जिद्दी गरिनै रह्यो भने, म उसलाई यसो भन्ने छु, “तपाईंले निश्चयरूपमा रेडियोबारेमा गलत कुरा गरिराख्नुभएको छ। कुनै पनि सोचनसक्ने मान्छेले त्यस्तो निष्कर्ष निकाल्दैन। एउटा रेडियो त्यस प्रकारले अस्तित्वमा आएको हो भन्नेमा म सहमत हुन सकिँदैन।” म यस मानिससँगको आफ्नो प्रतिक्रिया प्रति पूर्णरूपमा सकारात्मक रहनेछु। मेरो सोचनसक्ने क्षमताले मलाई अरु कुनै निष्कर्ष निकाल्न अनुमति दिने छैन।

जुन निष्कर्ष हामीले दृढताका साथ त्यो पुस्तक र रेडियोकोबारे मा निकालेका हुन्छौं, त्योभन्दाबढी दृढताकासाथ हामीले ब्रम्हाण्डको बारेमा निष्कर्ष निकाल्नु पर्दछ। कुनै पनि मात्राको वैज्ञानिक शब्दालंकार र शब्दावलीहरूले हामीलाई यो ब्रम्हाण्ड शून्यबाट अथवा एक विस्फोटको कारण अस्तित्वमा आएको हो भनी विश्वास दिलाउन सक्दैन। यो ब्रम्हाण्डमा एउटा पुस्तक अथवा एउटा रेडियोभन्दा अति नै उच्च

स्तरको शिल्पकारी प्रयोगभएको छ । यदि हामी एउटा पुस्तक त्यतिकै अस्तित्वमा आएको हो अथवा एउटा रेडियो एक विष्फोटको परिणाम हो भनी विश्वास गर्न सक्दैनौं भने हामी ब्रम्हाण्ड शुन्यबाट आएको अथवा निर्जिव पदार्थको विष्फोटको परिणाम हो भनी कसरी विश्वास गर्न सक्छौं ? जसले केही विस्तृतरूपमा ब्रम्हाण्डको अध्ययन गरेका छन् ती सबै त्यस्तो अध्ययनबाट के महशुस गर्न पुगेका छन् भने यो ब्रम्हाण्ड जटिल नक्शा र यथार्थताको एक आश्चर्य हो ।

हामीले विचारबाट जे निष्कर्ष निकालेका छौं, बाइबलले त्यसलाई स्वीकार गर्दछ । भजनसंग्रह १९:१ ले भन्दछ, “आकाशले परमेश्वरका महिमाको वर्णन गर्छ, र तारामण्डलले उहाँको हातको सीपको घोषणा गर्छ ।” अर्को शब्दमाभन्दा यदि हामीले खुलेको रातमा जमिनमा बसेर खुला आकाशलाई हेर्छौं भने, हामीले आफूलाई एक अद्भूत आराधना सेवामा पाउने छौं । प्रचारकचाहिँ असंख्य ताराहरूले भरिएको कालो आकाश हुनेछ । हामीचाहिँ झुण्ड हुनेछौं । सभाघर त्यो घाँस हुनेछ जसमाथि हामीहरू बसेका हुन्छौं । प्रचारकले चुपचाप तर वाकपटुतासँग ताराहरू त्यत्तिकै अस्तित्वमा आएका होइनन् तर सृष्टि गरिएका हुन् भनी घोषणा गरिरहेको हुनेछ । खुला आकाशले परमेश्वरको महिमाको घोषणा गरिरहेको हुनेछ । जब हामी यो आराधना सेवा छोडेर जान लागिरहेका हुनेछौं, त्यसबेला हामीहरूले यसो भन्ने छौं, “जुन सन्देश मैले यो प्रचारकबाट सुने त्यो सही हुनुपर्दछ । मेरो विवेकले मलाई कुनै अरु सन्देश स्वीकार गर्ने अनुमति दिदैन ।”

पावल, नयाँ करारका लेखकहरू मध्येका एकजनाले लेखेका छन्, “उहाँको अदृश्य गुण, अर्थात् उहाँको अनन्त शक्ति र ईश्वरीय स्वभाव संसारको सृष्टिदेखि नै बनाइएका थोकहरूमा छर्लङ्गे देखिएका छन् । यसैले यिनीहरूलाई कुनै किसिमको बहाना छैन” (रोमी १:२०) । ब्रम्हाण्डका देखिने, प्रकटभएका थोकहरूले, नदेखिने परमेश्वरको अदृश्य हातको अस्तित्व छ भनी प्रमाणित गर्दछन् । तिनीहरूले उहाँको असीम शक्ति र उहाँको ईश्वरीय गुणको वर्णन गर्दछन् । हामीले परमेश्वरको अस्तित्व छ भनी प्रकट भएका साधारण कुराहरू—हामी वरिपरीको संसार र हामी माथिभएको संसारबाट थाहा पाउन सक्दछौं । पावलले पनि भनेका छन्, “तापनि उहाँले आफूलाई गवाहीबिना छोड्नुभएन, किनकि उहाँले भलो गरेर तपाईंलाई स्वर्गबाट पानीको झरी र फलवन्त ऋतु दिनुभयो र तपाईंहरूका हृदयलाई भोजन र

आनन्दले सन्तुष्ट पार्नुभयो” (प्रेरित १४:१७) । हाम्रो ग्रहहरूको संसार र ब्रम्हाण्डको संसारले पनि सर्वशक्तिमान परमेश्वरको अस्तित्वको गवाही दिन्छन् ।

एउटा प्रख्यात बालकथामा एकजना रबिनसन क्रुसो भन्ने मान्छेको एउटा निर्जन टापुमा पानीजहाज डुब्छ । जब उ डुबेको जहाजबाट किनारामा पुग्छ, उसले तुरुन्तै अरुहरू कोही बाँचेका छन् कि भनी वरिपरी खोज्छ, उसले कसैलाई पाउँदैन । डुबेको जहाजबाट उ एकलो बाँचेको हुन्छ । उसले टापुभरी अरु मानिस जाति छन् कि भनी खोज्छ, तर एउटै पाउँदैन । उसले त्यो टापुमा उ एकलो छ भन्ने थाहा पाउँछ । उसले मुडाहरू र हाँगाहरूबाट आफ्नो निम्ति एक प्रकारको घर बनाउँछ । उ त्यस टापुमा फल्ने जंगली फलहरू खाएर बाँच्छ । उसले मासु र लुगाको निम्ति जंगली जनावरहरू पक्रन्छ र मार्छ । एक दिन उ किनारामा हिँडिरहेको हुन्छ । उसले नरम बालुवामा अर्को मानिसको खुट्टाको छाप देख्छ । त्यसबेला उसलाई तुरुन्तै तीन मध्ये एक निष्कर्ष ठीक हुनुपर्दछ, भनी थाहा हुन्छ, सम्भवत कुनै मान्छे आएर यो छाप छोडेर गयो । हुनसक्छ, जसले यो छाप छोडेको हो उ मरीसक्यो होला र क्रुसोले उसलाई मृत अवस्थामा टापुमा भेट्नुपर्ने छ । सम्भवत जसले यो खुट्टाको छाप बनाएको हो उ अहिलेसम्म टापुमा जीवितै छ होला । उ बाहेक त्यो टापुमा अरु पनि कोही छ भन्ने सत्यले उसको मुटु ढुकढुक गर्न थाल्दछ । खुट्टाको छापले त्यो प्रमाणित गरेको हुन्छ । त्यसबारेमा उ पूर्णरूपले निश्चित हुन सक्दथ्यो । उसले सारा टापुभरी खोजी गर्दछ र अन्त्यमा, एक शुक्रवार त्यो आदिवासीलाई भेट्नुपर्ने छ जसले त्यो खुट्टाको छाप बनाएको थियो । उसले त्यसलाई भेट्नुपर्ने दिनको नाममा त्यसको नाम शुक्रे राख्दछ ।

हामी पनि धेरै-थोरै त्यही कथाको चरित्र रबिनसन क्रुसो जस्तै छौं । हाम्रो अगाडि हाम्रो निम्ति पृथ्वी, ताराहरू, सूर्य तथा चन्द्रमाको पदचिन्हहरू छन् । यी चिन्हहरू एकमात्र सर्वशक्तिमानद्वारा बनाइएका हुन् । क्रुसोले ती छापहरू देखेर ती त्यत्तिकै बनेका हुन् भन्ने निष्कर्ष निकालेको भए त्यो उसको मुखता हुन्थ्यो । त्यसैगरी यो पृथ्वी र ब्रम्हाण्ड त्यत्तिकै अस्तित्वमा आएका हुन्, तिनीहरू शुन्यबाट आएका हुन् भन्नु भनेको विवेकलाई अस्वीकार गरी मूर्ख बन्नु हो ।

हामी वरिपरीभएको संसार र हामीमाथिभएको संसारले हामीलाई एउटै मात्र निष्कर्ष देखाईरहेका छन् । यस भौतिक पृथ्वी र त्यसभन्दा

पर रहेको भौतिक ब्रम्हाण्डको पछाडी एकमात्र सर्वशक्तिमान परमेश्वर हुनुहुन्छ । यस सम्बन्धमा हामी दुक्क हुन सक्छौं, जसरी हामी पुस्तक त्यत्तिकै शुन्यबाट आएको होइन र एउटा बिजुलीबाट चल्ने रेडियो एक विष्फोटको परिणाम होइन भन्नेमा दुक्क भएका थियौं ।

मानिसको प्रणाम

दोस्रो, हामीलाई मानिसको अस्तित्वबाट जुन प्रमाणप्राप्त हुन्छ त्यसद्वारा पनि हामी दृढ निश्चयताका साथ वास्तवमा परमेश्वर हुनुहुन्छ भनी विश्वास गर्न सक्छौं । मानिसको अस्तित्वले पनि परमेश्वरको अस्तित्वको घोषणा गर्दछ ।

भौतिक ब्रम्हाण्डभन्दा मानिस एक अति नै महान आश्चर्य हो । उसको बौद्धिक शक्तिहरूको कल्पना गर्नुहोस् । उसले सोचन, विश्वास, प्रेम, कल्पना, योजना र निर्माण गर्न सक्छ । यस्ता मानिसहरू पनि छन् जसले चार र त्यसभन्दा बढी भाषाहरू धाराप्रवाह बोल्न सक्दछन् । वैज्ञानिकहरूले हामीलाई भनेका छन्, एउटा व्यक्तिको दिमागमाभएको एउटा कोष हामीले अहिले बनाएको अति नै राम्रो कम्प्यूटरभन्दा पनि धेरै जटिल छ ।

मानिसको आत्मिक गुणकोबारेमा सोच्नुहोस् । मानिस सधैं आराधना गरिरहने प्राणी हो । अति नै प्राचिन मानिसहरूले पनि कुनै उच्च शक्तिलाई आराधना गर्न चाहन्थे । मानिस भित्र सधैं नैतिक कर्तव्यको भावना छ । उ भित्र एक नैतिक चेतना छ । कहिले काहीं उसको यो चेतना धेरै परिष्कृत हुँदैन, तर त्यो सधैं विद्यमान हुन्छ ।

मानिसको शारीरिक शरीरकोबारेमा सोच्नुहोस् । तपाईं मानव शरीरको एक भागको अध्ययन गर्दै एउटा जीवनको सारा समय बिताउन सक्नुहुन्छ र जे अनुसन्धानहरू गर्न सकिन्छ त्यसबाट कहिल्यै थाक्नु हुन्न ।

स्वयम् जीवनकोबारेमा सोच्नुहोस् । हामी यसलाई सृष्टि गर्न सक्दैनौं र जब यो मर्दछ हामी यसलाई फिर्ता पाउन सक्दैनौं । हामीले पूर्णरूपमा यसको व्याख्या गर्न सक्दैनौं र यसलाई पूर्णरूपमा नियन्त्रण पनि गर्न सक्दैनौं । मानिसको अद्भुदताले उसको सृष्टिकर्ताको अस्तित्वको घोषणा गर्दछ ।

मानिलिनु होस् हामी एउटा कक्षा कोठामा छौं र एकजना विशिष्ट प्राध्यापकको जीवनको उत्पत्तिबारेको व्याख्यान सुनिरहेका छौं । उनी

उनले प्रयोग गर्ने वैज्ञानिक शब्दावली र व्याख्याहरूमा यताबाट उता उफ्रन्छन् र सारांशमा उनी भन्दछन्, “सुरुमा कुनै प्रकारको एउटा सानो कोष अस्तित्वमा आयो र कुनै प्रकारको जीवन पनि त्यसभित्र थियो । त्यो गुणात्मकरूपमा फैलियो, बढ्यो र विकसित भयो । एक प्रकारको जलचर प्राणी देखा पर्‍यो । त्यो पनि फैलियो, बढ्यो र विकसित भयो । अन्त्यमा, करोडौं वर्षहरू बितेपछि मानवकोरूपमा चिनिने प्राणी विकसित भएर आयो ।”

जब हामी प्राध्यापकको कुरा सुन्दछौं, हामीहरू तीनवटा समस्याहरूसँग सामना गर्न पुग्दछौं, जुन समस्याको समाधाना उनको सिद्धान्तले गरेको हुँदैन । उनी यी समस्याहरूलाई ध्यानै नदिई अधिबढेका हुन्छन् मानौं तिनीहरू उल्लेख गर्न महत्वहीन र अयोग्य छन्, तर उनका यी समस्याहरू प्रतिको व्यवहारले उनको सिद्धान्तलाई स्वीकार गर्न असम्भव र अविवेकी बनाउँदछ । पहिलो समस्या जीवनको उत्पत्तिको व्याख्यामा हुन्छ । उनको सिद्धान्तले जीवन शुन्यबाट आएको हो भन्ने मानी लिन्छ । कुनै पनि व्यक्तिले त्यो एउटा पुस्तक शुन्यबाट आएको हो र त्यो एउटा रेडियो विष्फोटबाट आएको हो भनी विश्वास गर्न असम्भव हुन्छ, भने जीवन त एउटा पुस्तक अथवा एउटा रेडियो भन्दा धेरै नै जटिल छ । मानिसले एक पुस्तक र रेडियो बनाउन सक्छ, तर उसले जीवन बनाउन सक्दैन । तापनि प्राध्यापकले हामीलाई जीवन शुन्यबाट आएको हो भनी विश्वास गर्नु भन्दछन् ।

दोस्रो समस्या प्रकृतिको नियमको अस्तित्वको व्याख्यामा छ । प्राध्यापकको सिद्धान्तले प्राकृतिक नियम शुन्यबाट आएको हो भन्ने परिकल्पना गर्दछ । हाम्रो विश्व प्रकृतिको नियमको अधिनमा छ । यदि तपाईंले खानुभएन अथवा कुनै तरिकाले भोजन आफ्नो शरीरभित्र लिनुभएन भने, तपाईं मर्नु हुनेछ । तपाईंले यो नियम अवज्ञा गर्न अथवा यसबाट उम्कन सक्नुहुन्न । यसबाट कसैलाई छुट छैन । यदि तपाईं सुत्नुभएन भने, थाकेर तपाईंको शरीर ढल्ने छ । तपाईंले यो प्रकृतिको नियमलाई तोड्न सक्नुहुँदैन । न त तपाईं मृत्युको प्राकृतिक नियमलाई जित्न सक्नुहुन्छ । मानवजातिको मृत्युको दर १०० प्रतिशत छ । त्यसमा कुनै अपवाद छैन । ती प्राध्यापक आफ्नो सिद्धान्तद्वारा प्रकृतिको नियम त्यत्तिकै आएको हो भनी प्रमाणित गर्दछन् ।

तेस्रो समस्या, परिवारको अस्तित्वबारेको व्याख्या हो । मानवजाति परिवारहरूद्वारा बनेको छ । अभिलेखभएको मानव इतिहासमा हामी

एउटै यस्तो समय पाउँदैनौं जब परिवारको अस्तित्व नभएको होस् । ती प्राध्यापक हामीले पुरुषको क्रमिकरूपमा परिपक्व विकास भयो, ठीक त्यसै समय स्त्री पनि परिपक्वरूपमा विकसित भईन् भनी विश्वास गरेको चाहन्छन् । उनीहरूले अचानकै आनन्दमय सहचर पाए र यसरी पुरुष र स्त्रीले निरन्तर अभिलिखित इतिहासभरि पारिवारिक सम्बन्ध निर्माण गरे । पुरुष स्त्रीभन्दा फरक छन् र स्त्री पुरुषभन्दा फरक छिन्, तापनि उनीहरू मिलनसारिता र सहचारितामा एकै जस्ता छन् । प्राध्यापकले उनीहरू एकै समयमा परिपक्वरूपमा देखापरेका हुन् र त्यसको परिणामस्वरूप परिवार अस्तित्वमा आयो भन्दछन् । अर्को शब्दमाभन्दा, उनले परिवार शुन्यबाट आएको हो—त्यो एक दुर्घटनाको परिणाम मात्र हो भनी तर्क गर्दछन् ।

हाम्रो दिमागले हामीहरूलाई जीवन शुन्यबाट आएको हो, प्राकृतिको नियम शुन्यबाट आएको हो र मानव परिवार पनि शुन्यबाट आएको हो भन्ने कुरा कल्पना गर्न दिने छैन । युक्तिसंगतरूपमा मानवजातिको अस्तित्वकोबारेमा गर्न सकिने एकमात्र परिभाषा भनेको समझदारीकासाथ विशेष कारणले अस्तित्वमा हुनुहुने सर्वशक्तिमानले सृष्टि गरेर उसलाई यस पृथ्वीमा राख्नुभएको भन्नु हो ।

हामीले बाइबलले स्पष्टरूपमा घोषणा गर्ने कुराको निष्कर्ष विवेकबाट निकाल्यौं । बाइबलको पहिलो अध्यायमा हामीलाई भनिएको छ, “परमेश्वरले भन्नुभयो, मानिसलाई आफ्नै स्वरूपमा, हाम्रै प्रतिरूपमा बनाऔं ...” (उत्पत्ति १:२६) । बाइबलअनुसार मानव जीवन ईश्वरीय जीवनबाट आएको हो । हामीलाई त्यसपछि भनिएको छ, “परमेश्वरले मानिसलाई आफ्नै स्वरूपमा सृष्टि गर्नुभयो, परमेश्वरकै प्रतिरूपमा उहाँले तिनीहरूलाई सृष्टि गर्नुभयो । नर र नारी नै गरी उहाँले तिनीहरूलाई सृष्टि गर्नुभयो । परमेश्वरले तिनीहरूलाई आशिष दिनुभयो र तिनीहरूलाई भन्नुभयो, “फलद्वै-फुल्लद्वै, वृद्धि हुँद्वै, पृथ्वीमा भरिद्वै र त्यसलाई आफ्नो वशमा पाउँ जाओ । समुद्रका माछाहरू, आकाशका पक्षीहरू तथा पृथ्वीका सबै जीवित प्राणीहरूमाथि अधिकार गर” (उत्पत्ति १:२७, २८) । परमेश्वरले मानवजातिलाई उहाँको आफ्नै जस्तो आत्मिक गुण दिनुभयो । मानिसलाई पुरुष र स्त्रीकोरूपमा सृष्टि गर्नुभएर, उहाँले परिवारको सृष्टि गर्नुभयो । त्यसले पृथ्वीका सबै जीवनमाथि अधिकार गरेको होस् भनी परमेश्वरले प्रकृतिको नियम सृष्टि गर्नुभयो ।

हामीलाई विवेकले मानव जीवन एक सर्वशक्तिमानको हातबाट ईश्वरीय कारणले सृष्टि गरिएको थियो भनी मानिलिन बाध्य पार्दछ। बिना कुनै संकोच, हामी भन्न सक्दछौं, “किनकि तपाईंले नै मेरो भित्रका अंगप्रत्यङ्ग बनाउनुभयो, तपाईंले मलाई मेरी आमाको गर्भमा रचनुभयो। म तपाईंको प्रशंसा गर्छु, किनकि म भययोग्य र अद्भुत रीतिले बनाइएको छु। तपाईंका कार्यहरू अद्भुत छन् र त्यो कुरा म पूर्णरूपले जान्दछु” (भजनसंग्रह १३९:१३, १४)।

एकजना धर्मप्रचारकले एकपल्ट भनेका थिए, “म संसारको धेरै देशहरूमा गएको छु, मलाई हरेक देशमा एकै किसिमको अनुभवभएको छ। उदाहरणको निम्ति, जब बालबालिकालाई दुईमा दुई जोड्दा चार हुन्छ भनी सिकाइन्छ, उनीहरूले सधैं एकै तरिकाले प्रतिक्रिया जनाउँदछन्। उनीहरूले त्यसबारेमा सोच्दछन् र त्यसपछि त्यो ठीक छ भन्ने निष्कर्ष निकाल्छन्। उनीहरूको दिमागमाभएको कुनै कुरा त्यो धारणासम्म पुग्दछ र त्यसलाई सत्यकोरूपमा स्वीकार गर्दछ। त्यसै गरी जब यी विभिन्न देशहरूमा भएका मानिसहरूलाई परमेश्वरले यो पृथ्वी, यो ब्रम्हाण्ड र मानिसलाई सृष्टि गर्नुभएको हो भनी सिकाइन्छ, उनीहरू यसबारेमा सोच्दछन् र त्यसपछि यो अवधारणा ठीक हुनुपर्दछ, भन्ने निष्कर्ष निकाल्दछन्। उनीहरूको दिमागमाभएको कुनै कुराले त्यो शिक्षालाई ग्रहण गर्दछ र त्यसलाई सत्यकोरूपमा स्वीकार गर्छ। म गएको प्रत्येक देशहरूमा मैले यही प्रतिक्रिया पाएको छु।”

यदि तपाईं मानिसको अस्तित्व—उसको जीवन, उसको ज्ञान, उसको आत्मिक गुण, उसको नैतिक चेतना र उसको भौतिक शरीरकोबारेमा सोच्नुहुन्छ—तपाईंले निश्चय नै उ त्यत्तिकै आएको होइन, तर अस्तित्वमा हुनुहुने एक सर्वशक्तिमानबाट सृष्टि गरिएको थियो भन्ने निष्कर्ष निकाल्नु हुन्छ। तपाईं परमेश्वर वास्तवमा अस्तित्वमा हुनुहुन्छ, भन्नेमा निर्धक्क हुन सक्नुहुन्छ। मानिसको अस्तित्वले यसलाई प्रमाणित गर्दछ।

निष्कर्ष

हामीले विचार गरेको यी दुई प्रमाणहरूकोबारेमा गहिरिएर सोच्नुहोस्—संसारको प्रमाण र मानिसको प्रमाण। यिनीहरूले माग गर्ने निष्कर्ष यति अकाट्य र इन्कार गर्न नसकिने छन्, त्यसैले बाइबल भन्दछ, “मूर्खले

आफ्नो मनमा भन्छ, ईश्वर छँदै छैन” (भजनसंग्रह १४:१) ।

यो पनि विचार गर्नु उचित हुन्छ कि परमेश्वर जसले हामीलाई बनाउनुभयो उहाँले एक दिन न्यायको निम्ति हामीलाई बोलाउनु हुनेछ र हामीले कसरी जीवन बितायौं त्यसको लेखा दिन आवश्यक पर्नेछ । यसैकारणले गर्दा परमेश्वरले येशूलाई यस संसारमा पठाउनु भयो र हामीलाई बाइबल दिनुभएको छ । उहाँले हामी यहाँ किन आयौ र हामीबाट के आशा गरिएको छ भन्ने हामीले बुझेको चाहनुहुन्छ । येशूले भन्नुभएको छ, “मलाई इन्कार गर्ने र मेरो वाणी ग्रहण नगर्नेको लागि एउटा न्यायाधीश छन् । जो वचन मैले बोलेँ त्यसैले अन्त्यको दिनमा त्यसको न्याय गर्नेछ” (यूहन्ना १२:४८) ।

येशू र बाइबलले हामीलाई प्रकट गरेको अति नै आश्चर्यजनक सत्य के हो भने परमेश्वरले हामीलाई उहाँको सन्तानको रूपमा ग्रहण गर्न चाहनुहुन्छ । उहाँ जसले सूर्य, चन्द्रमा, ताराहरू, पृथ्वी र सम्पूर्ण ब्रम्हाण्ड बनाउनुभयो उहाँले उहाँको अनन्त परिवारमा मेरो संगतिभएको चाहनुहुन्छ ! उहाँले उहाँको परिवारमा उहाँको पुत्रको सुसमाचारद्वारा मलाई निमन्त्रणा दिनुभएको छ । जब म येशूमाभएको विश्वासद्वारा यो सुसमाचारको आज्ञा पालन गर्छु, पापको पश्चाताप गर्छु, येशूलाई स्वीकार गर्छु र ख्रीष्टको शरीरमा बप्तिष्मा लिन्छु, म उहाँको आत्मिक परिवारमा ग्रहण गरिएको हुन्छ (एफिसी १:५, गलाती ४:६) । धर्मशास्त्रअनुसार तपाईंले वास्तवमा परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने मात्र होइन तर वास्तवमा तपाईं उहाँको सन्तान पनि हुनुहुन्छ भन्ने कुरा थाहा पाउनु हुन्छ !

अभ्यासका निम्ति प्रश्नहरू

(उत्तरहरू परिशिष्ट १ मा छन्)

१. कसैले सोध्न सक्ने सबैभन्दा गहन प्रश्न के हो ?
२. किन “के परमेश्वरको अस्तित्व छ” भन्ने प्रश्न त्यतिको गहन छ ?
३. के कुराबाट बाइबल सुरु हुन्छ ?
४. हामीलाई परमेश्वरमा विश्वास गर्न बाध्य पार्ने पहिलो प्रमाण के हो ?
५. कसैले परमेश्वरलाई अलग गरेर मानिसको अस्तित्वको बारेमा व्याख्या गर्न चाहन्छ भने उसले कुन तीनवटा समस्याको सामना गर्नु पर्दछ ?

सृष्टिकर्ता अथवा संयोग ?

डा. ए. क्रेसी मोरिसन, भूतपूर्व अध्यक्ष, न्यू योर्क राज्य विज्ञान प्रतिष्ठानले, भनेका छन्:

सबै कुराको पछाडि रहेको निर्देशित उद्देश्यको प्रमाणले गहकिलो कुराको संकेत गर्दछ । ... हामीले थाहा पाएका छौं यो संसार ठीक ठाउँमा छ, माटोको माथिल्लो भाग दश फिटमा मिलेर बसेको छ, र यदि महासागर केही फिटमात्र गहिरो हुन्थ्यो भने हामी कहाँ अक्सिजन र वनस्पति हुन्थेनन् । हामीले थाहा पाएका छौं पृथ्वी चौबीस घण्टामा एक फन्को मार्दछ, र यदि यो घुम्ने गति कम भयो भने, जीवन असम्भव हुनेछ । यदि पृथ्वी सूर्यको वरिपरी घुम्ने गति वास्तविकरूपमा बढी अथवा घटी हुन्थ्यो भने, यो जीवनको इतिहास, यदि हुन्थ्यो भने पनि, पूर्णरूपमा फरक हुन्थ्यो । यो सूर्य हजारौं मध्ये एक हो भन्ने कुरा हामीले थाहा पाएका छौं जसले गर्दा यस पृथ्वीमा हाम्रो जस्तो जीवन सम्भवभएको छ, यसको आकार, घनत्व, तापक्रम र यसका किरणहरूका गुण सबै ठीक हुनुपर्दछ र छन् । वायुमण्डलमा भएका ग्यासहरू एक आपसमा ठीक मात्रामा मिलेका छन् र यसमाभएको सामान्य परिवर्तन पनि घातक हुन सक्छ, भन्ने हामीलाई थाहा छ । ...

पृथ्वीको आयतन, अन्तरिक्षमा यसको स्थान र सबै कुराहरू मिलेको सुन्दरता विचार गर्दा, यी मध्ये ठीकरूपमा मिलेका कुराहरू यसरी मिल्ने सम्भावना दशौं लाखमा एक पटक मात्र हुन्छ, र ती सबै हुन आउने त्यस्तो सम्भावनालाई आँकलन गर्न सकिँदैन । यी तथ्यहरूको अस्तित्वलाई, त्यसैकारण, कुनै पनि सम्भावनाको नियमसँग मिलाउनु हुँदैन । प्रकृतिले प्रदर्शन गर्ने अद्भुतताको पुनः अवलोकनले प्रश्नभन्दा पर यी सबैमा अभिप्राय र उद्देश्य छन् भन्ने देखाउँछन् । अस्तित्वमा हुनुहुने सर्वोच्च जसलाई हामी परमेश्वर भन्दछौं उहाँद्वारा सबै कुरामा हामीले कल्पना गर्न नसक्ने पूर्णतामा एक कार्यक्रम संचालन भइराखेको छ ।

ए. क्रेसी मोरिसन, म्यान डज नट स्ट्यान्ड एलोन (न्यू योर्क: फ्लेमिङ्ग एच रेभल कं., १९४४), ९४, ९५, बेसल बेरेट बेक्सटर, आई विलिभ विकज ... मा उल्लेख गरिएको (ग्राण्ड ज्यापिड्स, मिसी.: बेकर बुक्स हाउस, १९७१), ६६ ।